

1. إِدْغَامِ الْمُتَمَاتِلَيْنِ Idghaam Al-Mutamaathilayni (Zinazofanana)

At-tamaathul maana yake ni: kuweko herufi mbili za jinsi moja zenye makhraj moja na swiffah moja.

إِدْغَامِ الْمُتَمَاتِلَيْنِ (Idghaam Al-Mutaamathilayni) ni kukutana herufi mbili zinazofanana na zinazotoka katika makhraj moja na zina swiffah moja. Herufi mbili hizo zinapokutana, kwa sharti kuwa herufi ya kwanza kuwa saakin na ya pili huwa na *i'raab*; hapo huwajibika idghaam kwa kuingizwa herufi ya kwanza kwenye herufi ya pili na kupelekea kupatikana shaddah na ni sawa zikiwa herufi mbili hizi ziko kwenye neno moja au maneno mawili

Suwhrah/ Aayah	Matamshi	Mifano	Herufi
Al-Baqarah (2: 60)	idhwrib-bbi'aswaakal-hajar ¹	أَضْرِبْ بَعْصَاكَ الْحَجَرَ	ب
An-Naml (27: 28)	idh-hab-bbikitaabiy	أَذْهَبْ بِكِتَابِي	
al-Baqarah (2: 16)	famaa rabihat-ttijaaratuhum	فَمَا زَيَّجَتْ تَجْرَتُهُمْ	ت
An-Naml (27: 43)	maa kaanat-tta'budu min duwni-Allaah	مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ	
Al-Maaidah (5: 61)	wa qaddakhaluw bil-kufr	وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ	د
Al-Israa (17: 33)	falaa yusrif-ffilqatl	فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ	ف
An-Nisaa (4: 78)	yudrik-kkumul-mawtu	يُدْرِكُكُمْ الْمَوْتُ	ك
Al-Furqaan (25: 10)	wa yaj'al-llaka Quswuwraa	وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا	ل

¹Al-Baqarah (2: 60)

Al-Baqarah (2: 33)	alam aqul-llakum	أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ	
al-Baqarah (2: 191)	wa akhrijuwhum-mmin haythu	وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ	م
Al-Ma'aarij (70: 27)	walladhiyna hum-mmin 'adhaabi rabbihim- mmushfiquwn	وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ	
AL-Insaan (76: 2)	Innaa Khalaqanal- insaana min- nnutwafatin	إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ	ن
Yuwsuf (12: 30)	Turaawidu fataaha 'an- nnafsihi	تُرْوَدُ فَتَنِّهَا عَنْ نَفْسِهِ	
An-Nuwr (24: 33)	wa man yukrih-hhunna	وَمَنْ يُكْرِهُنَّ	ه

- i. Idghaam haiwajibiki inapokuwa herufi ya kwanza ni ya madd; ي و. Kwa maana ي Yenye madd haingizwi katika ي isiyoy ya madd. Vile vile, haingizwi و yenye madd katika و isiyoy ya madd kwa sababu hazitoki katika makhraj moja. Bali huingizwa ي isiyoy ya madd katika iliyosare nayo, na pia و isiyoy ya madd huingizwa katika iliyosare nayo kwa kuwa zote zinatoka makhraj moja.

Mfano wa kukosekana kuungana kwa makhraj	Mfano wa kuungana kwa makhraj	Herufi
ءَامِنُوا وَعَمِلُوا	فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا	و
الَّذِي يُوسُوسُ		ي

- ii. Inajuzu kuwa idghaam na idhwhaar katika hali ya kuunganisha² kauli ifuatayo kwa namna mbili:

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَّةٌ ۖ هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ ۗ³

- Idghaam: Kuingiza herufi ya ه katika neno la مَالِيَّةٌ kwenye ه katika neno la هَلْكَ na wakati huo itasomeka مَالِيَّةٌ هَلْكَ (*maaliyahhalaka*) .
- Idhwhaar: Kuidhirisha herufi ya ه katika neno la مَالِيَّةٌ na kuitenganisha na kinachofuatia kwa kupumzika kidogo na hii ndio أَرْجَحُ arjah (rai yenye nguvu kabisa)

²Rejea mlango wa ‘As-Sakt’

³Al-Haaqqah (69: 28-29)